

Αρείου Πάγου: 289/2004 (τμ. Β2)

Πηγή: Δ.Ε.Ν. 60/2004 σελ. 1757

Χρηματική ικανοποίηση - Εργατικό ατύχημα

Η αναπηρία ή η παραμόρφωση του παθόντος, εφ' ενός επηρεάζει την καταβλητέα αποζημίωση και την καταβλητέα χρηματική ικανοποίηση κατ' ΑΚ 929 και 932, αφ' ετέρου δε μπορεί να θεμελιώνει και ιδιαίτερη αξίωση για χρηματική ικανοποίηση εάν επιδρά στο κοινωνικό μέλλον του παθόντος (ΑΚ 931). Επί εργατικού ατυχήματος οφειλομένου σε αδικοπραξία του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν, η ως άνω πρόσθετη αξίωση για χρηματική ικανοποίηση συρρέει με την αξίωση για περιορισμένη αποζημίωση του άρθρου 3 του Ν. 551/15.

Εισηγητής: Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Δικηγόροι: Α. Ρουπακιώτης, Γ. Λατσούδης

Κατά τη διάταξη του άρθρου 931 ΑΚ, η αναπηρία ή παραμόρφωση που προξενήθηκε στον παθόντα λαμβάνεται ιδιαίτερα υπ' όψη κατά την επιδίκαση της αποζημίωσης, αν επιδρά στο μέλλον του. Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 298, 299, 914, 929 και 932 ΑΚ προκύπτει ότι η αναπηρία ή παραμόρφωση που προξενείται στον παθόντα ανεξαρτήτως φύλου, εκτός από την επίδραση που μπορεί να ασκήσει στο ύψος των οποιονδήποτε χρηματικών ποσών που θα στερείται ο παθών στο μέλλον ή θα ξοδεύει επί πλέον εξ αιτίας της αύξησης των δαπανών του, σε περίπτωση βλάβης του σώματος ή της υγείας του (άρθρ. 929 ΑΚ) ή στη χρηματική ικανοποίηση, λόγω της ηθικής βλάβης από τη σωματική του αναπηρία ή παραμόρφωση (άρθρ. 932 ΑΚ) μπορεί να θεμελιώσει και ιδιαίτερη αξίωση αποζημίωσης αν επιδρά στο κοινωνικό μέλλον του, υπό την έννοια της κοινωνικής του εξέλιξης και της κοινωνικής του ένταξης, που δεν καλύπτεται με τις παροχές που προβλέπονται από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 929 και 932 ΑΚ. Έτσι, η εκ του άρθρου 931 ΑΚ αξίωση, που δεν καλύπτεται από τις αξιώσεις των άρθρων 929 και 932 ΑΚ, είναι αξίωση χρηματικής ικανοποίησης του παθόντος κατά το μέτρο της αποκατάστασης της κοινωνικής του απαξίωσης από την αναπηρία ή παραμόρφωση που υπέστη και πρέπει το εύλογο προς τούτο χρηματικό ποσό να επιδικάζεται παράλληλα με τη χρηματική ικανοποίηση του άρθρου 932 ΑΚ, στα πλαίσια της οποίας εντάσσεται, χωρίς και να καλύπτει από αυτήν, όπως και δεν καλύπτεται από αυτήν, όπως και δεν καλύπτεται από την περιουσιακή ζημία του άρθρου 929 ΑΚ. Εξ άλλου, η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης δεν αποκλείεται και στην περίπτωση του εργατικού ατυχήματος από την εδική ρύθμιση του Ν. 551/15, γιατί δεν αποτελεί αποζημίωση για περιουσιακή ζημία. Αρκεί στην επέλευση του εργατικού ατυχήματος να συνετέλεσε και αδικοπραξία του κυρίου της επιχείρησης ή των υπ' αυτού προστηθέντων προσώπων, με την έννοια της διάταξης του άρθρου 914 ΑΚ, δηλ. της υπαίτιας ζημιογόνου πράξεως. Και τέτοια αδικοπραξία μπορεί να υπάρχει και στην περίπτωση που δεν συντρέχει η ειδική αμέλεια του άρθρου 16 παράγρ. 1 του Ν. 551/15, η οποία θεμελιώνει την από τους κανόνες του κοινού αστικού δικαίου αξίωση αποζημίωσης. Επομένως, η αξίωση για τη χρηματική ικανοποίηση μπορεί να συρρέει με την περιορισμένη αποζημίωση του άρθρου 3 του Ν. 551/15 (ΑΠ Ολομ. 444/64 ΝοΒ 12.1075). Αξίωση δε χρηματικής ικανοποίησης που μπορεί να συρρέει με την περιορισμένη αποζημίωση του άρθρου 3 Ν. 551/15 είναι και εκείνη εκ του άρθρου 931 ΑΚ, υπό την έννοια που αναφέρθηκε έτσι ώστε αυτή να επιδικάζεται παράλληλα με τη χρηματική ικανοποίηση του άρθρου 932 ΑΚ.

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο επιδικάζοντας στον αναιρεσίβλητο ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης εκ του άρθρου 932 ΑΚ, λόγω του εργατικού ατυχήματος από αμέλεια του προστηθέντος από τις αναιρεσίβλητες Α' μηχανικού την οποία και προσδιόρισε στο ποσό των 50.000.000 δραχμών, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπ' όψη, μεταξύ άλλων, ότι αυτός ηλικίας 31 ετών κατά το χρόνο του ατυχήματος κατέστη δια βίου ανάπηρος, δέχθηκε περαιτέρω ότι μη επιδικάζοντας το πρωτόδικο δικαστήριο στον ενάγοντα την αιτούμενη κατ' άρθρο 931 ΑΚ αποζημίωση, δεν έσφαλε, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο ενάγων με τον τέταρτο λόγο της εφέσεώς του, διότι το ως άνω άρθρο θα είχε εν προκειμένω

εφαρμογή εφ' όσον γινόταν δεκτή η αγωγή ως προς την κυρία βάση της (του κοινού αστικού δικαίου) και ότι με τη διάταξη αυτή δεν επιδικάζεται ιδιαίτερη αποζημίωση αλλά δίδεται κατεύθυνση προς το δικαστή να λάβει υπ' όψη του την αναπηρία ή παραμόρφωση που υπέστη ο παθών κατά την επιδίκαση της αποζημίωσής του, αν επιδρά στο μέλλον του . υπό τις παραδοχές όμως αυτές, το Εφετείο μη λαμβάνοντας υπ' όψη και τη διάταξη του άρθρου 931 ΑΚ, η οποία προβλέπει αντίστοιχη αξίωση χρηματικής ικανοποίησης που δεν καλύπτεται από τις αξιώσεις των άρθρων 929 και 932 ΑΚ ώστε αυτή να επιδικασθεί παράλληλα με εκείνη εκ του άρθρου 932 ΑΚ, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις παραπάνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις του Αστικού Κώδικα.